

O RDEČEM OČESU, KONJUKTIVITISU IN SUHEM OČESU

RDEČE OKO JE NAJPOGOSTEJE POSLEDICA VNETJA POVRŠINE OČESA, KI GA OBIČAJNO ZDRAVI SPLOŠNI IZBRANI ZDRAVNIK, LAHKO PA, JE TUDI ZNAK RESNEGA OBOLENJA OČESA, KOT JE AKUTNI GLAVKOMSKI NAPAD, ROŽENIČNA RAZJEDA, KERATITIS OZIROMA VNETJE ROŽENICE, POSLEDICA POŠKODBE OČESA, KEMIČNA OPEKLINA OČESA ALI SKLERITISA.



Piše: Marija Ana Schwarzbart Pfeifer, oftalmologinja kirurginja, iz Očesnega Kirurškega Centra Pfeifer

Vsa ta obolenja se kažejo tudi s sorazmerno močno bolečino in lahko vodijo v okvaro vida ali celo v

slepoto, če so nepravilno zdravljeni, zato je ob rdečem očesu vedno potreben pregled pri splošnem zdravniku, ta pa potem presodi, ali je potreben še nadaljnji pregled pri oftalmologu.

Konjunktivitis je vnetje veznice, ki je tanka prozorna membrana, ki pokriva površino notranje veke in sprednji del očesa. Ima veliko majhnih krvnih žilic, prav tako pa vlaži oko in ga varuje, medtem ko se premika v svoji votlini. Ko se veznica vname, začnemo govoriti o konjunktivitisu.

Konjunktivitis povzroča otekanje veke in rumenkast izloček. Lahko se pojavljata srbečica in motna površina veke. Je zelo nalezljiv in se rad prenaša prek okuženih rok, brisač in robčkov na druge člane družine. Glede na povzročitelje konjunktivitisa ločimo bakterijski, virusni,

alergični in klamidijski konjunktivitis, ki pa ga moramo ločiti še od suhega očesa ali krvavitve pod veznico ter episkleritisa. Bistven je algoritem, po katerem ločimo, zakaj je naše oko rdeče in kakšna bo ustrezna terapija.

Močna bolečina in poslabšanje vida ob rdečem očesu sta znak za takojšen pregled pri oftalmologu. Če je bolečina blaga z rahlo zamegljenim ali normalnim vidom, prisotna pa je rdečina, ki je samo lokalna, gre za episkleritis. Če je rdečina difuzna po očesu brez izcedka iz očesa, gre za krvavitev pod veznico. Če je prisoten še izcedek, ki je blag in občasen, gre lahko samo za suho oko, če je izcedek stalen, voden ali serozen (belkast), pa gre verjetno za virusni ali alergijski konjunktivitis. Če je izcedek gnojen, gre za vnetje, ki ga povzroča bakterija ali klamidija.

KAKO LAHKO PREPREČIMO KONJUKTIVITIS?

Preventivni ukrepi, kot so: redno umivanje rok, uporaba čistih robčkov in izogibanje ljudem, obolelim za vnetjem veznice, lahko pomagajo k temu, da se bolezen ne širi. Otroci velikokrat zbolijo, ker si premalo umivajo roke, se veliko dotikajo drug drugega, tičijo čisto skupaj, ko se igrajo, z umazanimi rokami mencajo oči, prijemajo vse mogoče predmete in nato oči ... Najboljša preventiva je še vedno umivanje rok, čim manj zadrževanja v zaprtih prostorih z velikim številom ljudi (predavalnice, koncerti, trgovine), uporaba robčkov za enkratno uporabo, ne mencajte očesa, ne dotikajte si oči z rokami, ne delite kozmetike za oči s prijateljicami. Če ste vi ali kdo iz vaše družine že oboleli,

sledite naslednjim korakom, s katerimi boste preprečili širjenje bolezni:

- Vsakokrat, ko se dotaknete oči, tudi ko si dajete zdravila, si temeljito umijte roke.
- Operite blago, ki se je dotikalo vaših oči, vključno z oblačili, brisačami in s prevlekami za blazine.
- Ne delite kozmetike z drugimi, in če je konjunktivitis povzročen z bakterijo ali virusom, morate vso kozmetiko zavreči in jo po zdravljenju zamenjati z novo.
- Ne dotikajte se inficiranega očesa, ker boste bolezen prenesli še na drugo oko.

ZDRAVLJENJE KONJUKTIVITISA

Običajno se konjunktivitis pozdravi sam, vendar to traja dolgo, lahko tudi več mesecev, zato se običajno odločimo za zdravljenje s kapljicami. Če gre za bakterijski ali klamidijski konjunktivitis, so potrebne antibiotične kapljice, ki jih običajno predpiše že splošni zdravnik. Če kapljice ne pomagajo, je potreben obisk pri oftalmologu. Pri pregledu običajno lahko ugotovimo, za katero vrsto konjunktivitisa gre. Če gre za bakterijski konjunktivitis, ki se ne zdravi s že predpisanimi kapljicami, je včasih potrebno narediti bris veznice in določiti, kateri antibiotik je najprimernejši za zdravljenje dotičnega vnetja.

Pri virusnem konjunktivitisu je treba oko samo obilno spirati, da odstranimo čim več virusov iz oči, antibiotiki tu ne pomagajo, je pa pogosto težko razumeti, da za virusni konjunktivitis večinoma druga terapija ni potrebna.

Pogosto so znaki suhega očesa podobni konjunktivitisu; takrat je potek kroničen in antibiotične kapljice večinoma ne



BIGSTOCK

pomagajo.

Vsako resno obolenje, ki se tudi lahko zamenja za konjunktivitis (akutni glavkomiški napad, roženična razjeda, keratitis, poškodbe očesa, kemična opekline očesa ali skleritis), pa je treba takoj agresivno in pravilno zdraviti pri oftalmologu.

SUHO OKO IN KONJUNKTIVITIS

Suho oko lahko pogosto zamenjamo s konjunktivitisom, saj se zaradi suhega očesa prav konjunktivitis lahko sicer tudi res pogosteje pojavlja. Če je oko suho, je solz premalo, zato vse smeti, ki krožijo po zraku kot drobni delci in stalno padajo na nas pa tudi v naše oči, ostanejo v očesu dlje časa, saj jih solze ne sperejo. V solzah se sicer nahaja tudi veliko snovi, ki uničijo posamezne bakterije in viruse ter po naključju zaidejo v oči. Če je solz premalo, je tudi snovi za uničevanje bakterij malo. Prav zato pri suhem očesu pogosteje prihaja do pravega konjunktivitisa kot pri zdravih očeh. Je pa lahko suho oko pogosteje rdeče, čeprav bakterijsko vnetje ni prisotno.

Kronično rdeče oko pri suhem očesu pa se zdravi popolnoma drugače kot bakterijski konjunktivitis. S posebnim testom MMP 9 lahko ugotovimo, ali je vnetje pri suhem očesu prisotno ali ne. Test se uporablja za vsakega pacienta kot enkratni test. Okluzija punktuma se ne priporoča, če je test pozitiven, tudi odgovor na protivnetno trapijo se z lahkoto predvidi na osnovi rezultata testa. Test nam torej v nasprotju z do zdaj uporabljenimi testi, kot so T BUT test, Schirmerjev test, test osmolarnosti, pomaga pri izbiri pravilne terapije in napove rezultat zdravljenja. Test lahko opravite v Očesnem kirurškem centru dr. Pfeifer.

KAKO ZDRAVIMO

Ker je suho oko pogosto (od 60 do 80 % suhega očesa po strokovni literaturi) posledica nenormalnosti v masnem delu solznega filma, za kar so odgovorne predvsem Meibomove žleze, je pogosto za rešitev težave s suhim očesom treba najprej normalizirati delovanje teh žlez. Nenormalno delovanje teh žlez, ki vodijo v vnetje robov vek, imenujemo blefaritis. Tu je terapija rdečega očesa spet drugačna. Čeprav blefaritis pogosto vodi tudi v suho oko, ti boleznici nista nujno povezani.

Blefaritis se zdravi na več načinov, odvisno od oblike blefaritisa. Bistvenega pomena je določiti prisotnost vnetnega parametra.

S pomočjo laserskega zdravljenja z E eye laserjem prek vegetativnega živčevja stimuliramo Meibomove žleze, da začnejo spet normalno delovati. Potrebni so trije tretmaji, prvi, čez 14 dni in čez en mesec. V Očesnem kirurškem centru dr. Pfeifer, v katerem lasersko zdravljenje suhega očesa opravljamo zdaj že dve leti, imamo izjemno dobre izkušnje tudi pri pacientih, ki jim druga standardna terapija ni pomagala.

Toaletni robčki so lahko tudi terapija, če se izvaja s pravimi čistilnimi robčki, ki vsebujejo zdravilo. Čiščenje robov vek s posebnimi robčki, ki vsebujejo olje čajevca, ki uničuje Demodex, ki so dokazani pogosti povzročitelji blefaritisa. Tovrstni robčki so v Sloveniji že registrirani in jih lahko kupite v vsaki lekarni. Potrebno pa je dolgotrajno čiščenje, vsaj nekaj mesecev. Navadni robčki, ki veke samo umijejo, so tu premalo.

Lokalni ciklosporini brez konzervansov so kapljice, ki se jih v oko aplicira 1-krat dnevno, lahko več mesecev. Blažijo vnetno reakcijo, ki je pri suhem očesu pogosto prisotna. Te kapljice so dostopne tudi v Sloveniji.

Topični sekretagogi v Sloveniji še niso dostopni, lahko pa si jih kupite v ZDA.




Nasalni nevrostimulator True tear je že registriran pripomoček, ki s stimulacijo v nosu poveča sekrecijo solz. Ker je še zelo nov, so klinične študije še nezanesljive. Lahko pa ga preizkusite, če si ga priskrbite iz tujine, kjer je tudi to novost. Največ obeta novo zdravilo, ki deluje podobno kot lokalni ciklosporini, na protivnetni mehanizem, vendar na čisto drugem segmentu vnetne reakcije, lifitegrast, ki je v ZDA že registriran, in po prvih kliničnih študijah izjemno uspešen v zdravljenju suhega očesa, tudi v kombinaciji z lokalnimi ciklosporini.

Rdeče oko torej ni nujno bakterijsko vnetje, lahko gre za vid ogrožajočo obolenje ali popolnoma drugo patologijo. Če terapija, ki ste jo dobili, ni učinkovita, nujno poiščite pomoč oftalmologa.

Zelo suhe, pekoče in utrujene oči?



Kapljice za oči Extra Intense

-  S smetliko in več hialuronske kisline
-  Uporabne 6 mesecev po odprtju
-  Primerne za uporabnike kontaktnih leč

A.Vogel kapljice za oči so na voljo v lekarnah in specializiranih prodajalnah.

Oglejte si prikaz enostavne uporabe in odmerjanja na www.avogel.si

www.farmedica.si • www.avogel.si